

Прогресивні країни світу використовують такий алгоритм дій: 1 – глобальна стратегія та план дій щодо старіння та збереження здоров'я населення; 2 – інтегрований комплекс по догляду за пацієнтами похилого віку; 3 – охоплення та доступ до необхідної допомоги; 4 – фінансування; 5 – соціальний, економічний, культурний контексти.

Слід зазначити, що Україні також потрібно адаптувати алгоритми дій інших країн щодо надання медичної й фармацевтичної допомоги та соціального забезпечення пацієнтів похилого віку, які хворіють на ССЗ та інші соціальні патології.

РОЗРОБКА МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Немченко А. С., Назаркіна В. М

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
economica@nuph.edu.ua

Динамічні зміни у політичному, соціально-економічному середовищі, науково-технічний прогрес, зростаючі потреби суспільства у розробці та впровадженні інноваційних технологій охорони здоров'я (ТОЗ) на тлі обмежених ресурсів обумовлюють необхідність оцінки медичних технологій (Health Technology Assessments – HTA) на предмет їх ефективності та економічної доступності для конкретного пацієнта та для суспільства в цілому.

Оцінку ТОЗ проводять з метою підвищення якості і доступності медичної допомоги шляхом забезпечення певного кола осіб або представників цільової групи (осіб, що приймають рішення, медичних працівників, пацієнтів або відповідних організацій) об'єктивною, узагальненою, систематизованою інформацією про дієвість, ефективність, безпечність, економічність, етичність та законність методів діагностики,

лікування, профілактики та реабілітації з урахуванням доказової бази, етичних, юридичних, соціальних та економічних аспектів застосування ТОЗ.

Таким чином, впровадження НТА на сучасному етапі є важливою складовою реформування галузі охорони здоров'я. Більшість країн, усвідомивши роль НТА в системі ОЗ, ввели відповідні інституції, а також розробили політику щодо її впровадження та використання та створили умови для її реалізації. Розбудова системи НТА потребує розробки та чіткої поетапної реалізації певних керівних принципів, які були б закріплені на законодавчому рівні та прописані у вигляді відповідних постанов, наказів, стандартів тощо.

Ще у 2017 р. частину першу статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ згідно із Законом «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» №2168-VIII від 19.10.2017 р. було доповнено терміном «оцінка медичних технологій» у такій інтерпретації: «оцінка медичних технологій – експертиза медичних технологій щодо клінічної ефективності, економічної доцільності, організаційних проблем та проблем безпеки для громадян у зв'язку з їх застосуванням».

Слід зазначити, що окрім цього, у офіційних нормативно-правових актах не прописані механізми реалізації такої оцінки – ким вона проводиться, за яких умов, хто може бути ініціатором і виконавцем, як використовувати результати оцінки тощо. Відсутнє навіть визначення самого поняття «медичні технології», яке, до речі варто було б розуміти ширше – як «технології охорони здоров'я».

Нами запропоновано внести зміни до статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», замінивши визначення на наступне: «Оцінка медичних технологій (технологія охорони здоров'я) – міждисциплінарний процес, який використовує науково обґрунтовані методи для оцінки клінічної ефективності, безпеки та економічної доцільності (прийнятності) технологій охорони здоров'я в різні моменти життєвого

циклу. Процес є порівняльним, систематичним, прозорим і включає в себе кілька зацікавлених сторін. Мета – інформаційна підтримка політики охорони здоров'я та процесу прийняття рішень для реалізації ефективної політики охорони здоров'я». Слід зазначити, що це визначення є офіційним, воно надається Міжнародною спільною цільовою групою, до якої входять: INАНТА, НТАі, EUnetНТА, НТАAsiaLink, RedETSA (США), ВООЗ, ISPOR (2019).

Ключовим моментом будь-якої сфери діяльності є створення професійного середовища та базової термінології, отже, пропонуємо внести до закону термін «медична технологія» у такій інтерпретації:

Медична технологія (технологія охорони здоров'я) – втручання, медичний продукт або послуга, розроблені для запобігання, діагностики або лікування захворювань; зміцнення здоров'я; забезпечення реабілітації; або організації медичного обслуговування. До таких технологій відносять тести, пристрої, лікарські засоби, вакцини, процедури, програми або системи.

На нашу думку, також потребує уточнення поняття галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я (стаття 14-1), зокрема, поняття «лікарський формуляр» – це перелік зареєстрованих в Україні лікарських засобів, що включає ліки з доведеною ефективністю, допустимим рівнем безпеки, використання яких є економічно прийнятним за результатами проведеної оцінки технологій охорони здоров'я.

З урахуванням викладеного вище статтю 20 «Наукове забезпечення охорони здоров'я» необхідно доповнити таким текстом:

«З метою реалізації ефективної, справедливої і високоякісної державної політики в охороні здоров'я, а також раціонального використання ресурсів обов'язково проводиться оцінка медичних технологій (технологій охорони здоров'я) на етапах реєстрації лікарських засобів, відбору основних лікарських засобів до Національного переліку, обґрунтування програм медичних гарантій та переліків ліків, що підлягають реімбурсації та закуповуються за бюджетні кошти.

Оцінка технології охорони здоров'я здійснюється незалежною експертною установою шляхом вивчення клінічної ефективності та безпеки, витрат і економічних наслідків, а також будь-яких етичних, соціальних або юридичних проблем, організаційних та екологічних аспектів її застосування».

Статтю 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» пропонується викласти у такій редакції: «Програмою медичних гарантій визначаються перелік та обсяг медичних послуг та лікарських засобів, оплата яких гарантується за рахунок коштів Державного бюджету України. До переліку включаються оптимальні з точки зору клінічної ефективності та економічної доцільності технології охорони здоров'я, визначені за результатами їх оцінки, проведеної незалежною експертною установою, інституцією визначеною Кабінетом міністрів України».

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У НІМЕЧЧИНІ ЯК ЗАПОРУКА ВИСОКОГО РІВНЯ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПОСЛУГ В КРАЇНІ

Панфілова Г.Л. , Сокурєнко І.А., Хіменко С.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

panf-al@ukr.net

Німецька система охорони здоров'я (СОЗ) є однією із макроекономічних структур, що активно розвивається на теренах Європейського Союзу (ЄС). Вже протягом декількох століть позитивний досвід її функціонування надихає уряди багатьох країн на впровадження більш ефективних моделей відносин між споживачами медичних й фармацевтичних послуг, державними інституціями та різними суб'єктами господарювання у СОЗ. Не виключенням з цього переліку країн є Україна.